SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 15. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 1 Oktober 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Pauline Lucca.

Det väckte allmänt deltagande inom den musikaliska verlden då i slutet af förra året den underrättelse spred sig att Pauline Lucca, den berömda sångerskan — som tillsammans med Adelina Patti och Kristina Nilsson länge bildat klöfverbladet af nutidens förnämsta lyriska sångerskor —, hastigt insjuknat på en konsertresa i Ryssland och måst transporteras till sitt hem i Wien i ganska betänkligt tillstånd. Man hyste då en allvarsam fruktan att hennes lysande konstnärsbana skulle, äfven om hon tillfrisknade efter sin svåra sjukdom, härefter vara slutad, men dessa farhågor blefvo lyckligtvis icke någon verklighet. Redan tre månader efter hennes återkomst till sitt kära Wien kunde hon der åter visa sig på scenen såsom Carmen, entusiastiskt helsad af det kejserliga hofvet och en fullsatt salong, som med glädje erfor att sjukdomen ej utöfvat någon menlig inverkan på hennes konstnärsskap.

Man kunde ha skäl att tro henne af denna olycksdigra resa mot norden afskräckt från att åtminstone i närmaste tiden derefter ställa sin kosa deråt, men såsom redan länge tillkännagifvits, hafva vi att i medlet af denna månad förvänta den verldsbekanta konstnärinnan hit till vår hufvudstad, der hon då för första gången låter höra sig å ett par konserter, efter att förut ha konserterat i Köpenhamn. Hennes uppträdande på scenen lär man tyvärr icke kunna hoppas, till stor saknad för dem, som ej fått se henne i hennes glansroler, t. ex. i Carmens, Mignons eller Cherubins. Vi få väl sålunda nöja oss med att höra henne endast från konserttribunen, men äfven så hafva vi att emotse en konstnjutning af sällsynt slag. Visserligen har konstnärinnan ungdomstiden bakom sig, men det har sagts om henne, att »hennes ungdom är strålande och den är evig»; ännu erkännes hon allmänt stå på höjden af sin konst både till sång och dramatisk framställning, hvarjemte hennes intagande personlighet med dess naturfriska naivitet och skälmska liflighet verkar förtrollande äfven utom scenen.

Pauline Lucca — numera baronessa v. Wallhofen — är född den 25 April 1844 i Wien, der hon tillbragte sin ungdom i ett fattigt hem. Hennes far var italiensk jude, hennes mor en tyska. Hon erhöll sin första utbildning hos Uschmann och Lewy, men då hon saknade medel att fortsätta studierna, sjöng hon i kyrkorna och gjorde sina första konstnärliga försök i hofoperans kör, der hon 1859 först väckte uppmärksamhet såsom ledarinnan af flickkören i »Friskytten». Sitt första engagement erhöll hon samma år i Olmütz, der hon helt raskt tog engagement för att ersätta en primadonna, som gjort fiasko. Här säges Meyerbeer, stadd på genomresa, en gång ha fått höra henne i »Trollflöjten» samt blifvit bländad af hennes talang och ungdomliga behag. Maëstron lär genast haft i tankarne att få henne till Paris, men hon var då ännu icke hemmastadd med franska språket. Efter att ha flyttat från Olmütz till Prag, begaf hon sig till Berlin 1861 och innehade sedan länge engagement vid hofoperan, der hon gjorde sig till publikens gunstling och hvars stjerna hon förblef ända till 1872. Från Berlin gick hennes konstnärsrykte snart ut öfver verlden, och hennes gästroler i Tyskland, Österrike, England och Ryssland voro en rad af lysande triumfer. Meyerbeer, som 1842 lemnat Paris och bosatt sig i Berlin, intresserade sig mycket för Lucca och bestämde till och med i sitt testamente att hans skyddsling skulle ha rätt att skapa »Afrikanskan» på tyska och italienska antingen i Berlin eller Wien eller under säsongen i London. Såsom bekant dog kompositören 1864 i Paris, dit han rest för att öfvervaka första uppförandet af »Afrikanskan», som dock först året derpå kom upp på stora operan.

Pauline Lucca gifte sig år 1869 med löjtnanten, baron

Pauline Lucca.

von Rhaden, men detta äktenskap medförde ej någon lycka. Då hennes man i tysk-franska kriget blef svårt sårad, skyndade hon dock till Frankrike för att vårda honom och följde honom sedan tillbaka till Berlin; deras äktenskap blef emellertid redan 1872 upplöst, och denna händelse torde ha bidragit till att sångerskan samma år lemnade Berlin. Hufvudorsaken härtill var emellertid en annan: ankomsten af en medtäflarinna å hofoperans scen.

Efter Meyerbeers död började hans antagonist Rich. Wagner att vinna allt flere anhängare i Berlin, och då Pauline Lucca betraktades såsom den meyerbeerska operans uppehållarinna derstädes, tog sig oppositionen mot »das Judenthum in der Musik» — Wagners kända benämning på den meyerbeerska musikriktningen — ett uttryck i animositet emot sångerskan, och som kom till utbrott då den utmärkta dramatiska sångerskan Math. Mallinger från den åt Wagner helgade hofoperan i München började ett gästspel i Berlin sist nämda år. Hvarje gång fru Mallinger sjöng hörde man nu applåder i oändlighet, medan emot vanligheten Luccas sång efterföljdes af mummel och till och med hvisslingar. Då Lucca såg stormen nalkas, ville hon upphäfva sitt kontrakt, ehuru hon väl visste att flertalet af publiken stod på hennes sida. Hofintendenten baron v. Hülsen vägrade dock att upphäfva kontraktet och försäkrade henne att demonstrationerna ej vidare skulle upprepas. Strax derefter gafs »Figaros bröllop» med fru Mallinger som grefvinnan och Lucca som Cherubin. Demonstrationerna fortforo emellertid och växte till ordentligt tumult, så att ridån måste gå ned. Man inropade nu den förnärmade konstnärinnan, som under rättmätig harm förklarade att hon ej längre ville sjunga här, utan sade farväl till Berlin. Följande dag betalade hon 30,000 frcs i böter för kontraktsbrott och for sin väg. Den uppburna konstnärinnan gaf nu gästroler i flere af Europas hufvudstäder och uppehöll sig 1873—74 i Amerika, der liksom öfver allt firad som en konstnärinna af första rang. Impresarion Merelli hade för afsigt att låta Lucca uppträda i Paris, men då man der hade reda på hennes ofvannämda besök i Frankrike och tidningarna, ehuru ogrundadt, började uppgifva att hon under kriget sjungit i Versailles, hade säkert samma öde väntat henne i Paris, som det hon nyss undergått i Berlin, hvarföre Pariserbesöket blef inställdt.

I Amerika ingick Pauline Lucca ett nytt äktenskap med den preussiske majoren von Wallhofen, hvarefter hon lefde flere år i stillhet, till dess slutligen kärleken till konsten dref henne åter in i konstnärlig verksamhet. Utan att binda sig för längre tid, afslöt hon nu gästengagement med hofoperan i Wien, hvilket hvarje år sedan förnyats, och det var här hon såsom Carmen gaf ett nytt lif åt Bizets i Paris så kyligt mottagna opera, hvilken nu öfver allt och slutligen äfven der rönt så stor framgång. Det var också uti denna opera hon gjorde sitt återinträde som gäst å hofoperan i Berlin, och om än icke kabalerna emot henne voro fullkomligt utdöda, så blef emellertid hennes återuppträdande i Berlin en ostörd och fullständig triumf, som försonade henne med den nordtyska kejsarstaden.

Sin fädernestad synes hon dock hädanefter vilja blifva trogen. Här har hon om vintern sitt residens och tillbringar sommaren i det natursköna Ischl, som då hyser det kejserliga hofvet, och dit Wiens rika och förnäma verld likasom dess konstverld då tager sin tillflykt.

Luccas egentliga fält inom operan är den komiska, muntra rolen, der hon utvecklar ett spel så fint och graciöst, att hon oemotståndligen tjusar sina åhörare. Hennes Angela i »Svarta Dominon», Zerlinorna i »Don Juan» och »Fra Diavolo» och hennes »Cherubin» äro äkta juveler i hennes konstnärskrona, men med sin stora energi, sin geniala natur och förundransvärda mångsidighet lyckas hon äfven förträffligt i de stora dramatiska rolerna. Med Carmen, Hermosa i »Tribut de Zamora» och Gioconda i Ponchiellis opera har hon på detta område skapat sig en ny repertoar, sedan hon förut som Margareta, Valentine, Selika etc. visat sin förmåga i roler af detta slag. Af Massenet är Lucca utsedd att såsom Ximene inviga hans opera »Cid» i Wien, och säkerligen kommer hon att med denna rol lägga en ny lager till de redan skördade. — En spirituel karakteristik öfver Pauline Lucca lemnade oss »vår flygande korrespondent», S. H., 1882 i ett bref från London, der hon då uppträdde på Coventgarden som Cherubin. Af alla som då uppträdde i »Figaros bröllop» fann vår korrespondent pagen bäst. »Och likväl tog hon sig åtskilliga friheter i utförandet» — heter det. »Den andra romansen sjöng hon ej, utan spelade» — ögon, mun, läppar, allt talade hjertats språk. Romansen borde dock sjungas utan gester, men lilla Lucca gjorde nu raka motsatsen af hvad som borde göras — så gör hon ofta — och ändå kunde man icke förargas på henne, utan man tyckte om henne, hela publiken tyckte om henne. Den förtjusande personligheten bidrager mycket till hennes framgång. När hon ligger på pallen, är hon mycket täck och rolig, och man undrar alls icke på att hon väckt så mycken entusiasm öfver allt der hon uppträdt.»

Vi önska nu den utmärkta konstnärinnan hjertligen välkommen till vår hufvudstad, och lika visst som vi vänta en stor konstnjutning af hennes konserterande här, lika varmt önska vi att hon härifrån måtte medföra angenäma minnen af sitt första besök hos oss. *H.*

I konsten som i literaturen föregår alltid ett tillstånd af fräckhet den sanna friheten. BÖRNE.

Anna Grosser.

Att i vår tid hålla reda på och omtala alla möjliga pianovirtuoser är ingen lätt sak, likasom ej heller att göra sig underkunnig om graden af deras storhet. Det torde derför vara förlåtligt att namnet på den pianist, som kommer att biträda Pauline Lucca vid hennes konserter härstädes, först här ofvan af oss blifvit nämdt. Det är ock först på sina konstresor under de allra senaste åren hon gjort sig mera bemärkt inom musikverlden. Ett af Allgem. Concertbureau i Berlin utsändt reklamhäfte med ett intagande porträtt af den ärade artisten innehåller en hel mängd berömmande kritiker öfver hennes spel, hvilka alla tilldela henne en hög rang bland pianokonstnärinnorna och prisa så väl hennes fulländade teknik som isynnerhet hennes själfulla föredrag och fina uppfattning af hvad hon spelar.

Vi fästa oss särskildt vid hvad den gamle ansedde kritikern Gumprecht har att säga om henne, hvilket här i sammandrag meddelas:

»Bland de talrika qvinliga pianister, hvilka jag återkallar i mitt minne, vet jag knappt att nämna ett halft dussin, som verkligen emottagit sånggudinnans kyss. Clara Schumann, den allestädes ärade stormästarinnan bland pianovirtuoserna, och den älskansvärda Wilhelmine Clauss-Szarvady äro de båda äldsta i denna utvalda skara, den yngsta gäller de följande raderna.:

Anna Grosser är, såsom Wilhelmine Clauss, af tysk-bömisk börd. Född den 29 April 1855 i Melnik, erhöll hon i Teplitz sin första musikundervisning och blef sedan elev vid konservatoriet i Leipzig, der bl. a. Oscar Paul och Carl Reinecke voro hennes lärare. Redan i midten af 70-talet hade jag tillfälle att höra fröken Rilke — det var hennes fädernenamn — på en konsert i Berlin. Trots det erkännande hon då vann, ansåg hon sig behöfva en längre lärotid, och hon begaf sig derför till Franz Liszt för att fullända sin musikaliska uppfostran.

Här i Weimar gjorde hon bekantskap med den begåfvade målaren Treuenfels, ömsesidig kärlek förenade snart deras hjertan och innan kort voro de båda ett par. Men deras lycka skulle ej blifva långvarig. Ett bröstlidande tärde på hans lifstråd, och då detta blef allt svårare, flyttade konstnärsparet till Rom, der Treuenfels, med uppoffrande kärlek och sorgfällighet vårdad af sin maka, efter två år dukade under för sin sjukdom. Uti konsten, som gjutit helande balsam i så många sargade hjertan, fann den unga enkan tillflykt och tröst. I Rom träffade hon tillsammans med sin lärare Liszt och lät med utomordentligt bifall höra sig på drottning Margheritas soiréer äfvensom hos tyska sändebudet von Keudell. Då hon återvändt till Tyskland, valde hon Berlin till sitt hemvist. I slutet af 1882 gifte hon sig här ånyo med skriftställaren Julius Grosser, och hennes namn hör

sedan dess till de förnämsta på Berlins konsertprogram. På kgl. kapellets symfonikonserter liksom på Filharmoniska sällskapets och egna konserter har hon ofta framträdt för berlinerpubliken och skördat rika lagrar. Under sin stora konstresa, vintern 1884—85 blef hon utnämd till kgl. belgisk hofpianist.»

Hvad skola vi spela?

(Forts.)

Anstadkommande af sträng progressivitet i en förteckning öfver instruktiva pianosaker till ledning vid undervisningen är, säger Reinecke, rakt omöjligt, ty dels är för en lärjunge lätt hvad som för en annan är svårt, dels innehåller en mängd musikalier nummer af lättare och svårare stycken inom samma häfte. Någon sådan progressivitet följer ej heller R. i sin förteckning, hvilken börjar med Schumanns Jugendalbum, ett verk som naturligtvis ej lämpar sig för den allra första undervisningen. Denna första lista upptager mest saker för mera försigkomna elever. Om vi derföre vilja börja från början, så måste vi gå en annan väg, men hafva dock Reineckes anvisningar i sigte under vår vandring på pianoliteraturens rika fält.

De första grunderna hafva af gammalt blifvit inlärda på ett sätt som ingalunda varit egnadt att ingifva den unge musikidkaren håg och lust för tonkonstens öfning. Det heter visserligen att »lärdomens rötter äro bittra, men frukten söt», likväl kan det tekniska studiet, grunden till den musikaliska byggnaden, bibringas utan att verka för mycket afskräckande. Föregående tiders evinnerliga, omusikaliska öfningar och skalor, som upptogo halfva lektionstimmen, hafva genom nyare lärometoder anordnats i undervisningen på ett mera rationelt sätt. Den »Herz- och Kalkbrennerska» skärselden börjar blifva en öfvervunnen ståndpunkt. Skalans bildande kan sålunda ske efter en lätt regel genom ett enkelt tankeexperiment, som intresserar lärjungen, i stället för att göras till en tröttande innanläsningslexa, och hans öra kan genast smekas af harmonien genom inhemtandet af de lättfattliga lagarne om grundackordens bildande. Hvarje pianoskola borde byggas på denna grundval, och i de nyare pianoskolorna synes metoden göra sig mer och mer gällande. Ett exempel härpå lemnar oss den mycket spridda »Klavierschule und Melodienschatz für die Jugend» af Gustav Damm. Denna musikaliska lärobok börjar genast med lämpliga 2- och 4-händiga melodiska stycken i god progressiv ordning, och emellan dem äro väl valda öfningar inflickade. De särskilda styckena äro med god urskilning och pedagogisk takt valda. Det enda vi ha att anmärka emot detta arbete är att det icke är — svenskt, hvarken till språk eller anda. Denna skola upptager visserligen folkmelodier från skilda länder, och deremot har man ingenting att anmärka, men hufvudsakligen naturligtvis tyska, då i stället vår svenska ungdom borde i en sådan lärobok få återhöra eller göra bekantskap med våra egna folkmelodier och svenska tonsättningar. En sådan pianoskola är ännu ett önskningsmål. Att icke tala om äldre undervisningsverk i vårt ämne, har intill senaste tid pianoundervisningen hufvudsakligen grundat sig på Herz- och Kalkbrenners öfningar, Beyers och Hennes pianoskolor, Bertinis etuder och Kuhlaus Sonatiner (2 och 4 händ.) samt salongssaker af Oesten, Jungmann, Krug, Richards etc. Härtill må läggas samlingar af »favoritmelodier», korta opera- och folkmelodier, hvilka dock ofta nog framträdt i allt för stympadt skick, äfvensom samlingar af större salongsstycken, lättare eller svårare, de der likväl i allmänhet ockrat på en smak, som ingalunda kan räknas till den bättre. Klassiciteten har vid ett sådant musikstudium varit representerad hufvudsakligen af Haydns och Mozarts symfonier à quatre mains. Vi gå nu ej så långt som att tala om Mozarts, Haydns och Beethovens sonater, och vidare om Mendelssohns Lieder ohne Worte, Chopin etc.; vi komma då inom en högre krets af musikodlare, till ett annat stadium af undervisningen, än vi för närvarande ha betraktat och der de fleste troligen stanna. Utom den egentliga pianoliteraturen ha naturligtvis arrangementerna af och potpourrierna ur operor och operetter samt dansmusiken utgjort för ett stort flertal den musikaliska lefnadskonsten.

Jemte det att en bättre grundläggning för undervisningen synes komma vår tid till godo, har genom den storartade, förnämligast tyska förläggareverksamheten (af en Peters, Litolff, Breitkopf och Härtel, Augener m. fl.) de klassiska mästarnes och äfven andra goda verk blifvit tillgängliga för oerhördt billigt pris och såmedelst, vidt kringspridda, verkat till allmännare förädling af den musikaliska smaken. Förlagsverksamheten i allmänhet har derföre tagit en bättre riktning, hvilket äfven kan skönjas i vårt eget land, der på senare tid en hel del god musik, äfven af instruktiv natur, utsläpts i musikaliemarknaden, hvarom vi redan i anmälningar af nyutgifna saker hafva yttrat oss och här nedan komma att tala. Våra förläggare börja nu ock för vårt land (eller för den skandinaviska norden) förvärfva sig förlagsrätt till utländsk musik; på detta sätt har den nämnda pianoskolan af Damm jemte denna tillhörande etudebok kommit till spridning hos oss. Vi hafva emellertid ej derförut varit vanlottade på pianoskolor. Vi hafva sålunda länge haft att tillgå F. Beyers för den första undervisningen ganska lämpliga och mycket använda skola och vidare den också mycket spridda pianoskalan af Aloys Hennes samt Reinsdorf & Vogels pianoskola för sjelfstudium, hvarjemte vi ha ett förträffligt verk af detta slag i den bekante musikpedagogen L. Köhlers å Litolffs förlag utgifna Praktischer Lehrgang des Clavierspiels (i 10 häften). Ett annat arbete af Köhler är hans Praktische Klavierschule (op. 300), äfven ganska förtjenstfullt, dock kan man hos denna anmärka emot progressiviteten, att öfvergången från lättare till svårare stycken sker väl hastigt. Ett särdeles grundligt, vidlyftigt och dyrt arbete är Lebert och Starks Grosse theoretisch-praktische Klavierschule, hvars 4:de del utgör ett värdefullt etudeverk för den högre pianoundervisningen. — Vända vi oss härefter till etuderna, hvilka komma till användande efter eller samtidigt med bruket af pianoskolan, så ha vi af sådana ett rikt förråd och så mycket att välja på, att det är svårt nog att redogöra för dem alla eller till och med att göra ett urval bland dem. De kunna emellertid grupperas i 3 olika slag. 1) Korta dagliga öfningar, 2) Egentliga etuder till bibringande af fingerfärdighet och 3) Melodiösa etuder, hvilka åter igen kunna indelas i mindre och större, de senare äfven kallade salongsetuder. Likasom emellertid den första och andra gruppens kunna vara ganska melodiska, så afse äfven de melodiska etuderna att i mer eller mindre grad utbilda fingerfärdigheten, om än uttryck och rhytm eller utbildandet af den musikaliska smaken hos dem är hufvudsak. Gränsen är för öfrigt ej lätt att bestämma emellan dessa grupper, då många etudesamlingar afse utbildande så väl af färdighet som smak.

Af dagliga eller förberedande öfningar, hörande till 1:a gruppen, må vi här nämna Alois Schmitts, Plaidys, Czernys (op. 500) i urval af Clara Schumann och Clementis gamla välkända Gradus ad parnassum, alla af mera torr instruktiv natur; ett nytt arbetet i denna väg är Mertkes tekniska öfningar, bihang till Damms pianoskola. Genom sin vidlyftighet blifva dessa likväl nog tröttande att följas kursivt, hvarföre läraren bör låta eleven samtidigt använda olikartade öfningar i samlingen. Mindre öfningar af mera melodiös natur äro Biels, Gurlitts (op. 78), Köhlers Elementaröfningar samt Neuperts och Haberbiers äfvensom Gurlitts op. 91 af något större omfång, med tilltagande svårighet från häft. 1 till 3 och passande för något försigkomna elever. Dessa sistnämda samlingar anse vi kunna med fördel användas i den ordning de här äro uppställda och samtidigt med de först nämda förberedande öfningarna, hvilka ensamma verka allt för tröttande på de unga eleverna. — I det följande skola vi behandla gruppen 2, de egentliga etuderna.

Dubbel rädsla. En ung dam blef i ett sällskap uppmanad att sjunga för Rossini, men krusade i det längsta. Slutligen bestämde hon sig för att sjunga en aria af Rossini. Innan hon började densamma vände hon sig till honom sägande: »Ack, dyre maestro, hvad jag är rädd!» — »Nå än jag då», utropade Rossini, som förlorat tålamodet under den långa väntan.

FÖLJETONG.

En sammansvärjning.

(Forts. o. slut.)

Följande morgon stodo framför porten till hertigliga slottet i Ludvigsburg grefvarne von Rechberg och Putbus, till rangen kammarherrar, men egentligen intima vänner till hertig Carl Eugen, hvars ständiga sällskap de utgjorde, och bredvid dem syntes en stel herre i generalsuniform och garde-grenadierernas prydliga drägt. Denna kavaljer var herr von Scheeler, öfverhofmästare på slottet i Ludvigsburg. Alla tre tycktes ha mycket roligt.

I detsamma skred vägen fram mycket gravitetiskt en herre klädd i hof-galadrägt af rosafärgadt siden. Han bar en galanterivärja och på den stora allongeperuken en trehörnig guldbroderad hatt. För öfrigt hade han ett genialiskt utseende och blixtrande ögon. Då de andra fingo se honom, stötte general von Scheeler på grefve Rechberg: »*Lupus in fabula!* kasta er nu öfver ert offer! Jag skall se'n röra om elden!»

Kavaljererna skildes åt och Rechberg styrde likasom helt tillfälligt sina steg emot Jomelli — det var han som närmade sig — och i det han syntes gå förbi honom helsade han mycket artigt. Detta smickrade den högmodige neapolitanaren, och nådigare än vanligt inlät han sig i en dialog med grefven.

»Apropos», afbröt grefven hastigt midt under hans tirader om den nya opera buffan, »har ni hört att monsieur Vestris kommer att taga loven af er vid Serenissimus' födelsedagsfest?»

Jomelli log:

»*C'est impossible!*»

»Och dock en afgjord sak. Herr von Scheeler meddelade mig just nu att herr Vestris högst sannolikt skall lyckas få upp på festprogrammet en af sina graciösa danser med en särskildt af monsieur Rameau komponerad musik.

»*Quelle insolence! Une musique de monsieur Rameau? Quelle effronterie!*»

»Det skulle göra mig ondt om er, maëstro, ifall så sker. Herr Vestris är sjelfva inbilskheten, om det fortgår så . . .»

»*Ah, vous avez raison, monsieur le comte! Mais que faire?*

»Vi kunna ju låta herr Schubart komponera en musik?»

»Schubart? *Fi donc, non monsieur,* den tysk — *excusez* — förstå sick väl på att hugga till, *mais* för den *musique* han sakna *esprit.*»

»Hm! men jag har genom en väns förmedling kommit öfver en vacker kantat af en italiensk maëstro Trabuschi från Milano, och denna skulle, såsom herr von Scheeler menar, passa förträffligt till den här lysande festen.»

»*Et* hvar ha ni *le manuscrit?*»

»*Le voila!*»

Herr von Rechberg drog upp ur fickan en pappersrulle, som han räckte åt Jomelli. Denne genomögnade innehållet.

»God italiensk *musique,* micke *esprit* deruti! *Permettez vous?*»

Han gjorde min af att stoppa på sig notrullen.

»Mycket gerna!»

»Så skola vi brinka till utfering den *musique* af Trabuschi!»

Han vinkade med handen och marscherade stolt framåt slottet.

Rechberg såg leende efter honom. »Afundens pil har träffat säkert», mumlade han, »och han skall hålla ord, ty att komponera egen musik, dertill är tiden för kort!»

Han vände om och skyndade ned åt staden.

Vid samma tid inträdde Christian Schubart, diktaren-komponisten, hos madame Cantano till den vanliga musiköfningen. Sedan han blifvit musiklektor hos fru von Leutrum, hade det blifvit modernt att musicera med honom. Men madame Cantano hade ej vaknat på rätta sidan, hon klagade öfver migrän och var förargad på grefve Rechberg, som dagen förut på det frappantaste sätt negligerat och offenserat henne.

Schubart höjde på axlarna och öfver hans intelligenta ansigte drog sig ett sardoniskt leende.

»Det gör mig ondt, madame; då lär ni väl ej kunna sjunga vid Serenissimus' födelsedagsfest! *En confidence,* signora Limporini fröjdar sig redan på förhand.»

»Hur vara det med signora?»

»*Mon dieu,* jag räknar på er *confiance!* Herr von Scheeler har bestämt att en sång af mig skall sjungas, men om madame ej är disponerad, så kunde signorina Limpori —»

»*Jamais!* jack sjunga sjelf! Hvar hafva ni den sång?»

»Här!»

Och Schubart lade fram sin komposition på flygeln.

Cantano, som den dagen var strålande skön, betraktade noterna och utropade sedan med förtrytsam ton:

»Låt ni den affskrifvare hafva bort den tyska text, som störer mick! Det tyske sprak vara ett barbariskt sprak! Men probera vi den *canto!*

Hennes sång var klockren, och Schubart ackompagnerade henne af hjertans lust.

»Så der skall det gå bra, madame!» menade han.

* * *

Carl Eugen var vid briljantaste lynne, då solen helsade honom på hans födelsedag. Sedan den stora couren var förbi stannade ännu hans förtrogna qvar i kabinettet, och herr von Scheeler öfverlemnade nu i deras närvaro dagens festprogram.

»En konsert också?» frågade hertigen nådigt, »jag tänkte ett fyrverkeri skulle ha passat bättre!»

»Serenissimus», tog nu Rechberg till ordet, hvilken kunde våga mycket, »det är en konsert med öfverraskningar.»

»Ah, så!»

— — — — — — — — — — —

Det var en lysande dag som randades öfver residenset. Alla de främmande makternas gesandter, alla landets celebriteter voro inbjudna till Solitude, hvars konsertsal om aftonen var full med folk. Hånleende blickade Cantano ned på sin rival, som underhöll en liflig konversation med herr Vestris.

Konserten begynte med kantaten.

Då den var slut dånade genom salen en bifallsstorm, hvilken ej en gång det höga herrskapets närvaro förmådde dämpa.

Carl Eugen vände sig till fru von Leutrum, med hvilken han i hemlighet var gift, och yttrade till henne:

»Hvad säger du, Franziska, om den här musiken?»

»Excellent!»

»Det tycker jag också! — Rechberg, hvem är komponisten?»

Rechberg log, han tog sedan fram sin anteckningstafla, skref dit namnet Trabuschi, räckte den till hertigen och sade:

»Behagade Serenissimus var så god och läsa baklänges.»

»I Schubart! För tusan, vår Schubart? Nå se det fägnar mig!»

»Så mycket mer helt visst, när Serenissimus får veta att denne Jomelli förklarat alla tyskar för dumma och förnekar dem *esprit* för musik!» tillade Rechberg.

»*Diable!* — förklara Schubart mitt erkännande och lemna honom 50 Louis! Jomelli kan ni låta veta att det finnes dugtiga hufvuden äfven bland tyskarne.»

Han berättade för sin gemål det lustiga skämtet och nu spredo sig hviskningar och skratt rundt kring salongen ända fram till Jomellis öron. Denne stirrade, liksom träffad af blixten, på partituret i sin hand, kastade det för fötterna på den småskrattande Schubart och lemnade konsertsalen. Hofvet förhöll sig helt lugnt och brydde sig ej om saken.

Nu beträdde madame Cantano estraden, klädd i frasande siden, under det Christian Schubart leende och med en djup bugning tog plats vid flygeln. Plötsligt hviskade sångerskan:

»*Per bacco,* monsieur Schubart, ni hafva gifvit mig den tyska text och jack icke sjunga det tyske sprak!»

Schubart förblef helt lugn och svarade sakta:

»Den tölpen notskrifvaren har gjort tvärt om hvad han skulle. Ser ni hur Lamporini spetsar öronen?»

Madame gjorde en min som om hon slukat ättika och hviskade sedan:

»Börja då!»

Under det åhörarne ropade sina bravos hade Rechberg underrättat Carl Eugen om händelsen.

Leende framträdde monarken till sångerskan och sade så högt att de kringstående kunde höra det:

»Bravo, madame! Ni har för öfrigt gjort framsteg i vårt språk, ni sjunger ju tyska ganska bra. *Mon compliment!*»

Derpå aflägsnade han sig med leendet på läpparne. — —

Jomelli och Cantano förläto aldrig Schubart detta kostliga puts, men sedan den stunden hörde man dem ej vidare yttra sitt förakt för tyskarne och deras språk.

Från Scenen och Konsertsalen.

Sept. **Stora Teatern.**

15, 28. Adam: *Konung för en dag.*

17. Bizet: *Carmen* (Carmen, Michaela, Don José, Escamillo: frk. Almati, fru W. Strandberg, hrr Rundberg, Forstén).

19. » » (Carmen, Michaela: fru Edling, frk. Karlsohn).

21, 23, 25, 27, 29. Nessler, V. E.: *Trumpetaren från Säkkingen,* opera i 4 akter med prolog. Efter V. von Scheffels dikt af Rudolf Bunge. Öfvers. af E. Vallmark. Dansen af Theodore. Nya dekorationer af C. Jansson. (Werner Kirchhofen, Conradin, Hofmästaren, Rector magnificus, Friherre von Schönau, Maria, Grefve Wildenstein, Grefvinnan, Damian: hrr Forstén, Söderman, Ohlsson, Grafström, Strömberg, frk. Ek, hr Sellergren, fru W. Strandberg, hr Rundberg; studenter, landsknektar, borgarfolk, bondfolk, betjenter m. fl. I balletten och majfesttåget: konung Maj, prinsessan Majblomma, prins Jagtfalk: hr Larson, fru Christenson, hr Sjöblom; herdinnor, blommor, bin, fjärilar, flugor, representanter för Rhein och andra floder samt tyska vinsorter, väpnare, härolder, pager.)

22. Auber: *Fra Diavolo* (Se N:o 1. — Francesco, Matheo: hrr C. G. Larson, Håkanson.)

24. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: fru Edling, frk. Strandberg.)

26, 30. Saloman: *Diamantkorset* (Zephyrine: frk. Andersson; W. Stauff, Baduto, en jägare: hrr Sellman, Malmsjö, Blomster).

Nya Teatern.

14—17, 25. *Tummeliten* ($^{15}/_{9}$ 50:de gången).

26, 28, 30. » (Luftdans af fröken *Preciosa Grigolatis*).

23, 24, 27, 29. Mozart: *Teaterdirektören,* Operabuffa. 1 akt. (Rossignuolo, Lelio, Silvia, Zerlina: hrr Lundberg, Stenfelt, frkn. Sjöberg, Jonson.)

Djurgårdsteatern.

14—16, 18—30. *Jorden rundt på 80 dagar.*

17. Hervé: *Lili.* Herr Rich. Wagners 25-årsjubileum som skådespelare (Lili: fru Sophie Cysch, Vicomte de S:t Hypothèse: hr Wagner).

Kgl. Stora teaterns väntade nyhet har nu framträdt på scenen, visserligen ej den dag som först sades vara bestämd, men likväl endast en dag senare. Något annat äfventyr vid premièren inträffade vidare ej, än att hr Janzon för sjukdoms skull måste remplaceras af hr Söderman, som emellertid, efter hvad vi nämnt, skulle jemte hr Janzon dubblera rolen. I föregående nummer redogjorde vi schematiskt för operans musikaliska innehåll och meddelade några notiser om komponisten. För dem som icke på ort och ställe kunna göra bekantskap med operan i sin helhet, må i korthet en resumé af textinnehållet framställas. Den tryckta textboken upptager 3 akter, men affischen 4; första aktens andra tablå har nämligen gjorts till en särskild akt. Texten lemnar, till närmare förklaring efter styckets handling, uti en inledning följande upplysningar. Der södra sluttningen af Schwarzwald sänker sig mot Rhein vid pass 35 kilometer öster om Basel, ligger i ett förtjusande läge på högra Rheinstranden det lilla Säkkingen, en obetydlig fabriksstad med omkr. 3,600 invånare. Dess gamla, dubbeltornade kyrka är invigd till minne åt S:t Fridolinus, en irländsk pilgrim, som under Chlodvigs tid grundade ett fordom mäktigt qvinnostift, som upphäfdes i början af detta århundrade. I kyrkan förvaras S:t Fridolini qvarlefvor i ett dyrbart relikskrin. I den åldriga kyrkogådsmuren befinner sig ännu den grafsten som bär Werner Kirchhofers namn och vapen. Den romantiska kärlekssagan om den käcke trumpetaren och hans ädelborna brud Margareta (i operan Maria) lefver ännu på folkets läppar och har af skalden J. von Scheffel behandlats i en episk dikt, som nedskrefs under författarens sommarvistelse på Capri 1852 och utkom på trycket följande år. Denna dikt har sedan blifvit ytterst populär och utgifvits i bortåt 60 upplagor. Författaren till dikten afled detta år den 2 April vid 60 års ålder. Hans stora roman »Ekkehard» har äfven användts till text för en liknämnd opera med musik af kapellm. Abert i Stuttgart. Scheffels episka dikt har naturligtvis endast tjenat som underlag för textförfattaren, som för större omvexling i personal etc. fått tillägga personer som ej finnas i dikten o. s. v. Librettons innehåll följer här:

Scenen i prologen, som inleder operan, är förlagd till det gamla Heidelbergsslottets borggård, nattetid. Studenter och landsknektar muntra sig af hjertans lust vid bägaren. Studenterna och den unge Werner, som visar sig vara lika god sångare som trumpetare, sjunga den bekanta visan »Alt Heidelberg, du schöne»; landsknektarne prisa äfven sitt yrke. Hofmästaren hos kurfurstinnan söker ett par gånger från balkongen åstadkomma tystnad och hotar till sist med »rektorn och pedellen». Conradin söker värfva Werner; strid uppstår mellan studenter och landsknektar; då anländer rector magnificus med full stå t, studenterna relegeras och låta värfva sig till landsknektar.

1:a akten. Scenen föreställer en festligt smyckad plats framför S:t Fridolins kyrka i Säkkingen. Kör och bonddans. Bönderna knota öfver de nya skatter som deras baron (v. Schönau) pålagt dem. Den gamle landsknekten Conradin, hvilken i prologen uppträder som värfvarkorpral, råkar i gräl med dem och slagsmål uppstår, då Werner störtar emellan till hans försvar. Derefter följer S:t Fridolinsfesten. Kyrkogångare och vallfarare gå öfver scenen in i kyrkan. I en båt ser man grefvinnan Wildenstein och Maria v. Schönau, baronens dotter, närma sig stranden. Bönderna söka hindra båten att landa. Werner skyndar till hjelp. Maria räcker honom en förgät-mig-ej till tack och kärlekslågan börjar redan flamma. Akten slutar med klockringning och festtåg till kyrkan.

2:a akten föreställer ett rum i gammaltysk renaissance på slottet Schönau. Baronen sitter ensam och klagar i en mycket lång monolog öfver sin »podagra och chiragra», men söker trösta sig med sitt älsklingsvin, Rüdesheimer. Ett bud inträder med ett bref från grefve Wildenstein, hvari denne till den gamle baronens glädje anhåller om Marias hand för sin son Damian. Maria och grefvinnan återkomma från kyrkan, berätta äfventyret om mötet med Werner. Denne inträder och vinner baronens tycke samt signalerar sin ankomst med ett trumpet-solo, blir på Marias bön antagen som slottstrumpetare samt musiklärare för den unga slottsfröken.

3:dje Akten. En stor, af blommande kastanjeträd beskuggad plats i slottet Schönaus trädgård. Werner sitter vid ett bord och diktar ett kärleksqväde. Derefter kärleksscen mellan honom och Maria. De öfverraskas emellertid af grefvinnan, som blir vittne till deras kyssar och vanmäktig faller i armarne på Conradin vid tanken på en förbindelse mellan hennes systerdotter och en simpel trumpetare. Baronen inträder och grefvinnan omtalar allt för denne, som förklarar att han redan utvalt en make åt Maria. Derefter till firande af baronens födelsedag en stor pantomim med dans (maj-idyll). En trumpetsignal tillkännager grefve Wildensteins och hans sons ankomst. Denne senare, en löjlig och feg narr, skall nu bli Marias man. Werner sjunger nu i sin förtviflan en afskedssång, hvarefter han går sin väg, åtföljd af Conradin. Hans trumpet ljuder i fjerran och Maria sjunker vanmäktig i grefvinnans armar.

4:dje akten. Gård i slottet Schönau, skyddad af vallar och murar. Maria uttrycker i en längre monolog sin längtan efter Werner. Stormklockan i Säkkingen börjar ringa, och slottet stormas af de upproriske bönderna. Werner och hans landsknektar komma då i grefvens tid och rädda baronen med slott och familj. Han blir sårad och förbindes af Maria, då Conradin upptäcker ett födelsemärke på armen, som visar att Werner är en af zigenare bortröfvad son till grefven och grefvinnan Wildenstein. Baronen är nu förtjust öfver att få honom till måg och allt slutar naturligtvis på lyckligaste sätt.

Den ofvannämda texten är ej synnerligen rik på handling eller intressanta förvecklingar. Den gamla historien om en af ziguenare bortröfvad son, som slutligen upptäckes och återförenas med sina förnäma föräldrar samt då befinnes värdig att få sin käresta, hvilket förut på grund af förment låg börd förvägrats honom, trots hjeltens alla goda egenskaper, är här intrigens kärna. Handlingen är ofta stillastående och lider ej sällan af longörer, t. ex. baronens långa aria och scen i andra aktens början. Emellertid bidraga ett rörligt folklif, kyrkoprocessioner, student- och soldatkörer, majfest och ballett i praktfull stil samt vackra de-

korationer att gifva omvexling åt framställningen. Musiken föråder savoir faire, men saknar egentlig originalitet; man igenkänner deri åtskilliga franska och tyska förebilder och äfven folktonen anslås här och der, t. ex. i Marias aria i sista akten, der hon klagar öfver skilsmessan från sin älskling.

Man kunde säga att öfver det hela hvilar ett musikaliskt qvalm, hvilket ej en gång kan skingras af kanonernas åska i sista aktens scen, då slottet belägras af bondhopen. För den som älskar att höra en lättfattlig, melodiös musik utan stränga anspråk på genialitet är operan ganska se- och hörvärd och torde här som annorstädes hålla sig uppe på repertoaren. De om friskaste inspiration vittnande partierna i pjesen äro student- och soldatkörerna i prologen, en del af ballettmusiken och Werners bekanta afskedssång. Ett, som det synes, komiskt puts af kompositören är härmandet af Wagnerstilen genom ett dryckesmotiv, som förekommer så ofta vinbägaren anlitas, hvilket icke sker så sällan. Att operan vunnit så stor popularitet i Tyskland kan förklaras dels af att den Scheffelska dikten der vunnit så stor popularitet, dels att man der efter de starka wagnerska anrättningarna känner sig i behof af en välsmakande sliskrätt. Samtliga spelande och sjungande, inclusive kornettblåsaren Jonsson, sköta sin sak mycket tillfredsställande. Herr Forstén är en behaglig trumpetare, hr Söderman en ganska rörlig och rolig landsknekt, hr Strömberg en gammal ståtlig baron, hr Rundberg en komisk Damian och fröken Ek en högst intagande adelsjungfru. Vi hafva ej nu utrymme för en vidlyftigare framställning om operan och hennes utförande.

Stora teatern har ånyo upptagit Salomans »Diamantkorset», som fortfarande tycks utöfva sin dragningskraft på publiken. Jemföra vi denna opera med den förut nämda nya, så kan man ej undgå att finna den tyska nyheten, trots sin stora apparat, underlägsen i fråga om spirituel text och musikalisk uppfinning.

Nya teatern har återupptagit Mozarts qvicka och musikaliskt sköna enaktsopera »Teaterdirektören», som återgifves ganska förtjenstfullt och — ensamt den — borde locka våra musikvänner till Nya teaterns salong.

Ansträngande tjenst. Anföraren för stadsmusiken i Rom skall, enligt det nya för honom utfärdade reglementet, komponera 3 musikstycken hvarje månad, d. v. s. 36 på året, deraf 12 stora sonater och 24 marscher, som alla skola utföras under årets lopp. Vid slutet af hvarje månad skall han aflemna sina 3 partitur.

Den moderna musikaliska konsten suger sin lifskraft ur penningespekulationen.

BRENDEL.

Från in- och utlandet.

Direktör Anders Willman har erhållit tjenstledighet från 1 till 14 Oktober och under tiden har sekreteraren och ombudsmannen C. A. Grandinson förordnats att uppehålla direktörs- och chefsplatsen öfver de kgl. teatrarne.

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel är elevantalet innevarande hösttermin 167 (92 manliga, 75 qvinliga). Såsom hufvudämne studera: sång 41, orgel 30, stråkinstrument 27, blåsinstrument 26, piano 23, kontrapunkt 12, instrumentation 2 och komposition 1. I teaterskolan undervisas 18, deraf 11 i tal- och 7 i sångklassen.

Ny svensk opera. Regissören vid Stora teatern hr Christiernson har under sommaren fullbordat libretton till en komisk 3-aktsopera, »Per Svinaherde», till hvilken prof. Ivar Hallström komponerat musiken, hvilken lär vara i det närmaste färdig. Operan kommer att i början af nästa år gå öfver scenen på Södra teatern.

Konserter i mängd förestå här i början af månaden. Söndagen d. 3 Oktober gifver vår värderade sångerska Augusta Öhrström, som nu ytterligare utbildat sig i Paris, en matiné å Musikal. akademiens stora sal med biträde af fröken Alma Kjellberg, hrr O. Lejdström och G. Brink samt en fruntimmerskör under anförande af kapellm. Hallén. Den 5 Oktober kommer en ung lofvande sångerska, fröken Ellen Nordgren, elev af konservatoriet, att å egen konsert låta höra sig å Vetenskapsakademiens hörsal, biträdd af frk. Eva Lagergren samt hrr Lejdström och Brink. D. 9 Okt. gifves af hr John Örtengren konsert i Musikaliska akademien och den 12 och 14 har man att vänta Lucca-konserterna, vid hvilka den utmärkta tyska pianisten fru Anna Grosser kommer att biträda.

Musikalisk föreläsning hålles den 7 Oktober kl. half 8 e. m. i Vetenskapsakademiens hörsal af pianisten och pianoläraren Fredrik Peterson. Ämnet är: »Några tankar om pianospelet såsom musikaliskt bildningsämne, a) Elementarundervisning i allmänhet, b) Örats utbildning, c) Anslagets utbildning i enlighet med handens och armens muskulatur.» Föreläsningen kommer att åtföljas af flere musikillustrationer.

Oaktadt alla konserter i dessa dagar förmoda vi att hr Peterson kommer att locka fullt hus i Vetenskapsakademiens hörsal med ett föredrag af så intressant och lärorik natur. Biljetter à 1 krona erhållas i Abr. Lundquists musikhandel, der äfven biljetter till de ofvan nämda konserterna tillhandahållas.

Vasateatern lär öppnas d. 10 Okt. med ett tillfällighetsstycke af hr Kinmanson, »Generalmönstring», i hvilket fru de Wahl efter sin långa sjukdom åter framträder inför vår publik, och med en af Offenbachs mindre operetter, »Dafnis och Cloë». Scenisk direktör är hr Berndt, kapellmästare för den 14 man starka orkestern hr Herm. Berens, son till professorn, komponisten Herman Berens, och konsertmästare hr Chr. Krause, f. d. kapellmästare vid circus Schumann. Af personalen kunna för öfrigt nämnas fru Högfelt-Åberg, frkn. Jonsson och Högberg, hrr Bentzon-Gyllich, Hansen (norsk bassångare), Kjellberg från Djurgårdsteatern och Sernquist från Fröbergs.

Fröken Wellander har någon tid gifvit gästroler å kgl. teatern i Köpenhamn och sjungit Ortruds parti i »Lohengrin» samt Azucenas i »Trubaduren», hvarefter skulle följa Amneris' i »Aida». Fröken W. bedömes här »såsom en särdeles dugtig konstnärinna, hvilken använder sina röstmedel med mer än vanlig smak och säkerhet».

Anna Lang har på senaste tiden med stor framgång låtit höra sig i London. Efter en konsert å Coventgarden den 22 Sept. yttrar om henne Morning Post: »Den icke minst intressanta delen af konserten var violinspelningen af fröken Anna Lang. — Hennes extranummer vid första bisseringen — en tarantella — lyfte publiken till den högsta punkt af förtjusning. Fröken Lang har en ljus framtid framför sig.»

Leonard Labatt uppträder för närvarande med glänsande framgång på Stadtteatern i Bremen, der han senast sjungit Lohengrins och Radames' partier i »Aida».

Otto Lindblads mansqvartetter, 25 till antalet, i urval redigerade af förre studentsånganföraren Henr. Möller, utkomma närmare jul på Vil. Hansens förlag i Köpenhamn.

Andreas Randels graf kommer nu, 22 år efter den värderade violinistens och tonsättarens död, att prydas med en minnesvård, som den 6 Okt. kommer att högtidligen aftäckas. Sällskapet P. B. kommer att med sin präktiga sångkör förhöja högtidligheten.

Musikaliska konstföreningen tillkännagifver att följande tonverk inlemnats till innevarande års pristäflan:

1. »Sveriges fana», kantat för mansröster och orkester; motto: »Rolf». 2. »Olav Haraldson». historisk digt, komponeret for solo, blandet kor og orkester; motto: »Op, under mærket». 3. Cavatina för tenorröst och orkester; motto: »Dido». 4. Drei Lieder von Carmen Sylva; motto: $\sqrt{x^2}$. 5. Qvartett för två violiner, viola och violoncell; motto: »Missrathen jetzt, und jetzt vielleicht gelungen». 6. Konsertuverture för orkester; motto: »Jag ber om kraft att bära stolt min boja».

Det vid föregående täflan till tryckning intagna arbetet »Åtta sånger ur Fahrendes Volk (Fitger) af Karl Valentin», utdelas nu bland ledamöterna.

Anton Schott, den ansedde tyske tenorsångaren, har en tid gästat Köpenhamn och tog den 26 afsked af publiken i den andra föreställningen af »Lohengrin». Han sjöng rolen denna gång på tyska, sedan han första gången måst sjunga den på engelska. Pressen egnar honom mycket loford.

Nyupptäckt verk af Beethoven. I Wien har man upptäckt den fullständiga musiken till Beethovens festspel »Die Weihe des Hauses», deraf förut endast ouverturen varit bekant. Utom denna innehåller partituret två körer, af hvilka den första utgör en omarbetning af Essdurskören ur »Atens ruiner», den andra deremot är ett helt och hållet sjelfständigt stycke af glad karakter.

Ny opera af Lortzing. Bland Lortzings efterlemnade papper fans ett manuskript till en opera, som dock ej hunnit helt fullbordas. Kapellmästaren Bruch har åtagit sig detta värf, och operan kommer att under titeln »*Regina eller arbetarstrejken*» uppföras i Mainz denna säsong.

Charles Lecocq är för närvarande sysselsatt med att komponera en *stor* dramatisk opera, som är bestämd för Stora Operan i Paris.

En fortsättning af »Trollflöjten». En tysk författare, d:r Martin Schultze, har skrifvit en operatext med titeln »*Nitokris*», hvars handling sluter sig till Schikaneders text och skildrar hufvudpersonernas i »Trollflöjten» vidare öden. Operan är komponerad af H. A. Schultze. Som bekant sysselsatte sig redan Goethe på sin tid med en fortsättning af texten till Mozarts berömda opera.

Mozarts »Don Juan» gafs den 20 Juni för första gången i Rom på Teatro Costanzi, men föll nästan fullständigt igenom och skulle gjort det helt och hållet, om ej Don Juans och Leporellos representanter, Cotogni och Nannetti, genom sin vackra sång och sitt väl genomtänkta spel i någon mån räddat det hela. I öfrigt tycktes operan mer eller mindre fuskas bort, hvarförutom musiken i »operornas opera» i och för sig ej tycktes finna någon resonnansbotten hos en italiensk publik i våra dagar.

Robert Planquette, den bekante kompositören af »Cornevilles klockor», har skrifvit en ny komisk opera, benämnd *Prinsessan Colombine,* som skall uppföras på Nouveautés-teatern i Paris.

Verdi och Arrigo Boito ha i sommar å den förres sommarbostad Villa d'Agata varit sysselsatta med iscensättningen af maëstrons nya opera »Othello», hvartill Boito, som man vet, skrifvit texten. Hufvudpartierna äro sålunda fördelade: Desdemona fru Pantaleoni; Othello, Jago, Cassio och venetianska sändebudet hrr Tarnagno, Maurel, Paroli och Navarrini.

Oscar Comettant, den bekante pariserkritikern, har, som vi förut omnämt, varit här för att studera vår inhemska folkmusik. Under sina forskningar har han, upplyser Vårt Land, också träffat på Bellmansmelodierna, och efter som flertalet bland dem äro af franskt ursprung, enligt hvad våra svenska musikkritici länge sedan konstaterat, är det nu C:s afsigt att efter återkomsten till Paris fullfölja dessa forskningar, hvilka naturligtvis med långt större utsigt till framgång kunna bedrifvas just i melodiernas moderland.

Det bör, säger Vårt Land, tilläggas att hr Comettant ämnar i Paris hålla föredrag öfver den moderna svenska tondiktningen, hvilka skola illustreras med utförande af kompositioner af några våra förnämsta tonsättare: August Söderman, Franz Berwald, Ludvig Norman m. fl.

Under vistelsen i Köpenhamn åhörde han »Mefistofeles» å k. teatern och uttalar sig mycket smickrande om operans uppsättning derstädes. Hr Algot Langes sång och spel i hufvudrolen omnämner han mest stort beröm och hoppas att en gång få återse honom på en af Paris' lyriska scener.

Paris. Opéra Comique ämnar snart upptaga Meyerbeers »Pardon de Ploërmel» och Aubers »Sirenen». Väntade nyheter på denna teater äro »La Sicilienne» af Weckerlin, »Egmont» af Salvaires, »Le roi malgré lui» af Eman. Chabrier, »Proserpina» af S:t Saëns, »Juge et Partie», prisbelönt verk med ord af Jules Adenis, musik af Missa. »Benvenuto Cellini», som skulle gifvas den 17 okt., då Berlioz' minnesvård aftäckes, får man troligen ej färdig till uppförande denna dag. — På Menu-Plaisir-teatern har gifvits en ny operett af Hervé, »Fla fla», ett förfärligt machverk, en turpitude af värsta slag, som det säges.

Nouveautés-teatern håller på att repetera »Adam et Eve», en ny operett af Serpette, till text af Blum och Toché. På Palais-royal har gifvits en så kallad Revue, benämnd »La brigue dondaine»; af deri förekommande musikstycken ha isynnerhet vunnit bifall: »Le nom de ma fille», chanson af Serpette, »Ivresse cosmopolite» af Raoul Pugno och »Fior y Londrès», kupletter och spansk duett af densamme.

— Kapellmästare Lamoureux har hyrt Edenteatern från 15 April till 4 Juni 1887 och ämnar under denna tid gifva 10 Lohengrin-föreställningar, så att denna Wagners opera synes ändtligen komma att gifvas i Paris.

München. August Kindermann, den berömde baritonisten vid hofoperan, firade här den 9 Sept. sitt 50-åriga sångarjubeleum och sitt 40-åriga såsom medlem af härvarande hofteater. Han uppträdde denna afton som Stadinger i Lortzings »Vapensmeden». Han är född 1817. Endast i München — oberäknadt hans gästspel i många andra städer — har han uppträdt 2,990 aftnar i 148 roler. Såsom Wagnersångare har han i 16 år sjungit på 365 representationer. Den gamle sångaren var naturligtvis föremål för en storartad hyllning vid detta tillfälle.

Mannheim. Såsom Elisabeth i »Tannhäuser» debuterade härstädes för första gången å scenen en fröken Cäcile Mohor, elev af Stockhausen, med ovanlig framgång. Den unga sångerskan är i besittning af en stämma, hvars kraft och skönhet samt förträffliga utbildning låta ana att hon kommer att blifva en sångerska af högre rang.

Weimar. Liszts bostad kommer att på storhertigens befallning bibehållas i oförändradt skick och blifva lokal för ett Liszt-museum. Herr Bechstein, som der årligen lät uppställa en ny flygel åt konstnären, har i ett prydligt donationsbref för alla tider öfverlemnat hit det instrument Liszt begagnade intill sin af resa härifrån i slutet af sistlidne Juni. Detsamma har pianofabrikanten Ibach gjort med ett pianino, som likaledes begagnats af Liszt. Ett bibliotek af alla Liszts arbeten kommer också att här upprättas.

Wien. Massenets »Cid» med Pauline Lucca i det qvinliga hufvudpartiet kommer att i Januari nästa år för första gången gå öfver hofoperans scen.

— Åtskilliga tyska teatrar ha öfverenskommit att icke engagera eller låta uppträda å deras scener någon som gjort sig skyldig till kontraktsbrott emot någon af dem. Den omtyckta sångerskan Lilli Lehmann har varit första offret för denna stränga lag på grund af sitt i följd af sin amerikanska resa begångna kontraktsbrott mot hofteatern i Berlin. Hon blef sålunda nyligen nekad att uppträda på hofteatern i Wien, som slutit sig till den nämda öfverenskommelsen. Fröken Lehmann lär nu emellertid ha erlagt sin plikt, 13,000 mark, och generalintendenten har derefter underrättat henne att följderna af kontraktsbrottet äro upphäfda och att alla tyska operascener numera stå öppna för henne.

Leipzig. Stadtteatern hade den 10 September att bjuda på en nyhet: den romantiska 4 akts-operan »Ramiro» af Eugen Lindner med text af Th. A. Herrmann. Operan erhöll rätt mycket bifall, men anses af kritiken ej i besittning af större lifskraft. Komponisten bemödar sig, säges det, att hålla den gamla operaformen uppe, men använder också rätt frikostigt ledmotivet, hvarigenom han endast vinner en fullkomlig stillöshet. Hans verk påminner också om åtskilliga

andra komponister och är ej synnerligen djupgående. Det har förut gifvits i Weimar, der komponisten är bosatt.

—•—

Amsterdam. Pianisten och komponisten Julius Röntgen (som bekant gift med violinspelerskan Amanda Mayer från Sverige) har efter Verhulst blifvit vald till musikdirektör af sällskapet för befordrande af tonkonsten samt af direktionen för »Felix meritis»-konserterna.

—•—

Berlin. »Grefvinnan Dubarry», en äldre operett af Millöcker, förr gifven på Friedrich-Wilhelmstadt-teatern, har med delvis ny bearbetning uppförts på Walhallateatern härstädes under ganska lifligt bifall.

— I Krolls stora sal gafs konsert den 20 Sept. af Henri Marteau, en tolfårig violinist från Reims, elev af Leonard, samt en ung italiensk sångerska, signora Nina Pettigiani från Turin, som nyss eröfrat det stora Rossinipriset vid konservatoriet i Pesaro. Den unge violinisten är, trots sin ungdom, icke något underbarn, utan redan en konstnär med säker teknik, vacker och jemförelsevis stor ton och sjelfständig, varm uppfattning. Henri Marteau synes, om ej alla tecken bedraga, bland de unga violinisterna komma att intaga samma ställning som Eugen d'Albert bland pianisterna, säger Allgem. Musik.-Z. Han spelade denna gång Godards violinkonsert och Rondo af S:t Saëns med orkester, vidare Rêverie af Vieuxtemps, Mazurka af Wieniawsky och en särdeles vacker Berceuse af Sivori, i dessa stycken fint ackompagnerad af sin mor, »en förtjusande företeelse, hvars ansigte strålade af lycka och modersstolthet öfver sonens konst och framgång». Fröken Pettigiani, som första gången uppträdde inför en konsertpublik, är i besittning af en liten, men mycket sympatisk och väl utbildad sopranröst, och äfven hon vann för sina sångnummer lifligt bifall.

—•—

Petersburg. Rubinsteins nya (sjette) symfoni, som först kommer att gifvas offentligt i Leipzig, har här nyligen afprofvats under komponistens ledning. Verket är i stor stil anlagdt, och en ovanligt frisk inspiration säges genomgå detsamma. Det består af allegro — i Beethovenstil —, ett smekande melodiöst andante, ett lifligt scherzo och en på ryska temata byggd final.

—•—

Dödsfall.

Croisez, Pierre Alexandre, f. d. harpist vid stora operan i Paris, f. derst. 1814, † i Versailles d. $^{26}/_{7}$. C. har komponerat äfven hos oss bekant dilettantmusik för piano.

—•—

Erdösi, Eugenie, omtyckt operettsångerska vid Walhallateatern i Berlin, † d. $^{10}/_{9}$ genom sjelfmord, föranledt af förtviflan öfver ogrundade beskyllningar, sårande för hennes qvinliga ära.

—•—

Ries, Hubert, utmärkt violinspelare och konsertmästare vid hofkapellet i Berlin, f. i Bonn 1802, † i Berlin d. $^{14}/_{9}$. R. var elev af Spohr och Hauptmann och har isynnerhet gjort sig bekant genom utgifvandet af flere goda studieverk för violin.

—•—

Melodisk kraft är första vilkoret för all musikalisk framgång. BRENDEL.

—•—

Rättelse: I förra numrets artikel: Inropning för öppen ridå står: sedan ridån gått ned t. ex. efter en tragisk scen af död och förtviflan, — läs innan ridån gått ned, t. ex. efter en tragisk scen af död och förtviflan —.

—•—

Min undervisning i
Pianospelning
tager åter sin början. Nya Elever kunna anmäla sig kl. 9—10 f. m., 1—2 e. m. *2 tr. upp Klara Vestra Kyrkogata 19.*
Fr. J. Huss.

Wendela Andersson
meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.
Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m. Adress: **Sturegatan N:o 36.**

I. Dannström & C:o
Regeringsgatan N:o 16, Stockholm.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönisch' & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Musikskola
öppnas af undertecknad den 15 Oktober d. å. — Läroämnena blifva: **piano, orgel, teori** samt **ensemblespel.** I piano meddelas undervisning åt så väl nybörjare som mera försigkomma, dels af mig, dels af mina f. d. elever, under mitt öfverinseende. Undervisningen i orgel och musikteori lemnas af Herr **Emil Sjögren.** Anmälningar, så väl muntliga som skriftliga, mottagas i skolans lokal, Brunnsgatan 28, 2 tr. upp, Onsdagar och Lördagar kl. 1—2 e. m., hvarest äfven upplysningar lemnas rörande vilkoren för elevs intagande i skolan. Stockholm i Sept. 1886.
Richard Andersson.

Gustaf Roman,
exam. från konservatorium, undervisar fortfarande i **Piano, Orgel** och **Harmoni.** Anmälningar: **Grefgatan 26 B. 3 tr. upp kl. 11—1.**

Obs.! Nedsatt pris Obs.!
SVENSK MUSIKTIDNING
1881 och 1885 säljes vid direkt reqvisition hos Expeditionen
(Klara Vestra Kyrkogata 19)
till **4 kronor** kontant pr årgång. Båda årgångarne tillsammans **kosta 7 kronor.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén, Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt åtföljes af premien 7 *Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885 innehåller porträtter af *J. S. Bach, Björkstén, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye* och har till musikpremie *»Skuggor och dagrar»*, 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Obs.! Nedsatt annonspris Obs.!
Från och med detta års början är annonspriset i Svensk Musiktidning nedsatt från 20 till **10 öre** petitraden. **Musikförläggare** och **Musikhandlare, Instrument-handlare** och **fabrikanter, Musiklärare** m. fl. kunna sålunda **allra billigast och med bästa fördel** annonsera i denna **inom musikverlden** spridda facktidning. Kontant liqvid.
Rabatt: 10 % för minst 5 ggr, 20 % för minst 10 ggr.

Mindre och större **Skol-** och **Kammarorglar,** franska och amerikanska, utsäljas nu till billigaste priser och på lämpligaste betalningsvilkor. Illustrationer sändas på begäran.
Er. Blomgren, Christiania.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Kongl. Myntet.

Pianolektioner
af bästa beskaffenhet meddelas till moderat pris af en erfaren lärare hos honom sjelf eller i elevens hem. Närmare underrättelse å Svensk Musiktidnings byrå, Klara Vestra Kyrkogata 19, 2 tr. upp (kl. 9—10 f. m. 1—2 e. m.)

INNEHÅLL: Pauline Lucca (med porträtt). — Anna Grosser. — Hvad skola vi spela? (forts.) — Följetong: En sammansvärjning (forts. o. slut). — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.